

Any IX

Barcelona 17 de Septembre de 1896

Núm. 420

LA FOSA

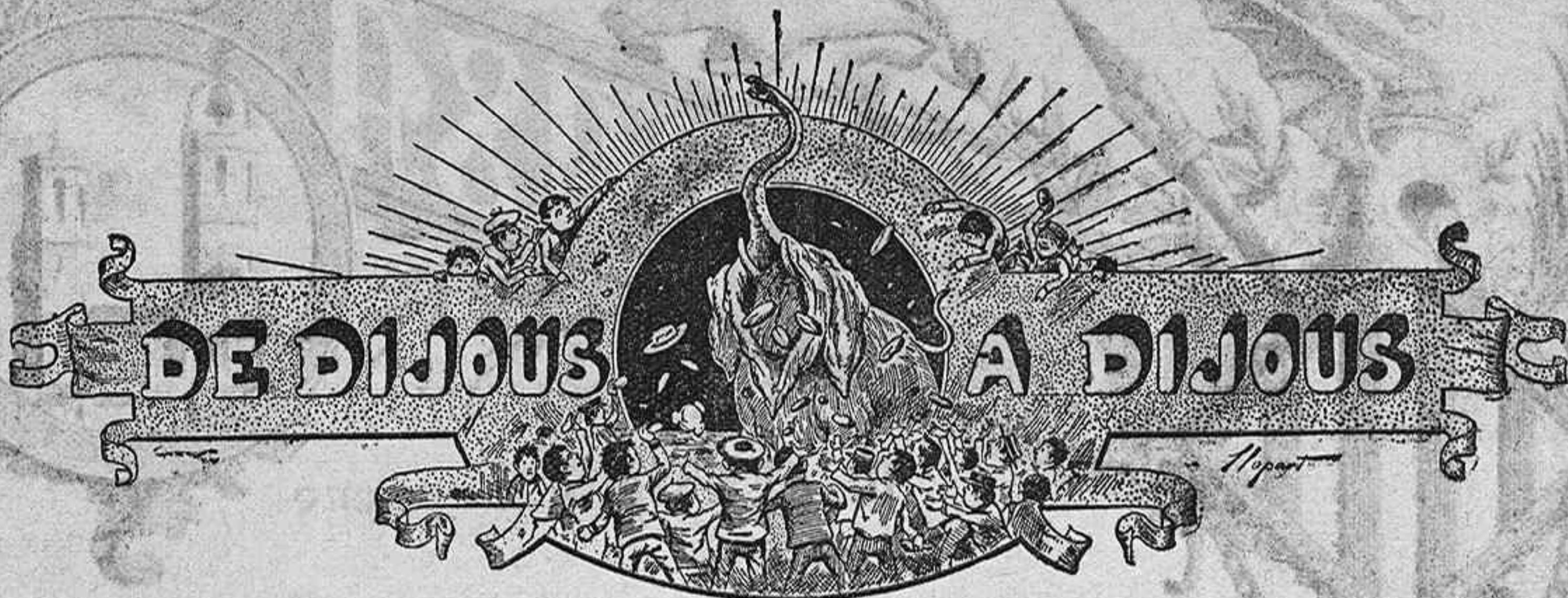
SEMANARI CATALÀ

10 CENTIMS 10 número

D' aquest pamet aixerit
(ab tot y vestir de nena)
no 'n fassin cas de cap mena...
qu' en rigor aquest vestit...
¡es lo cant de la sirena!

Còpia fot. de A. S. (Xatart).

TESTÉM de tan mala lluna 'ls espanyols, que hasta fora d' Espanya la pega no 'ns deixa. Corrobora lo qué dihém, l' aplassament per segona ó tercera vegada (per ara) de la botadura del creuher *Cristobal Colón*. No volém esbrinar, ni podém, las causas del mateix; pero no sembla sino que pe 'l mer fet d' assistir-hi la flor y nata de la prempsa ibérica, hagin ocorregut incidents que han destorbat l' acte oficial motivador de l' anada á Génova de nostres companys, produhint, sino 'l desvirtuament de la festa, l' haver esguerrat lo marro á molts invitats que ja s' havían fet 'l compte dels días que 'ls tocava de viure al extranger.

Y no parlo del mal efecte moral y material qu' haurá ocasionat l' aplassament als genovesos, perque donan y han donat probas d' una galantería ó caballería que 'ls honra en extrém, igual que á tots los italians sense distinció, que demostran envers Espanya un carinyo digne y recíproch al demostrat per Catalunya als periodistas italians que 'ns honraren temps endarrera ab sa inolvidable visita.

En quant al *lance* ocorregut y del qual se n' han fet eco alguns periódichs, *lance* que té per base la xifladura del filibusterisme, després de dir que 'ns alegrém de debó que no hagi passat á mayores, al cap-de-vall ha servit per deixar mes ben sentat lo patriotisme de nostres companys, que dignament representan avuy en Italia la opinió pública espanyola.

* *

No podém ser res de bó aquí, administrativament ó gubernativament ó judicialment, que no 'ns surti algún sis ó as que 'ns espatlí l' efecte. Lo brillant servey prestat pe 'ls que tenen obligació de ferho, descubrint de pe a pa lo cóm y 'l qué del atentat del carrer dels Cambis, ha quedat mitj ofegat dintre son mérit, per l' egoisme, enveja ó gelos—diguéuho com vulguéu—d' alguns funcionaris que no 'ls ha agradat la funció.

Devant del aplauso unànim de Barcelona en pés per tal servey, s' haurían de reprimir certas miras que no conduheixin á res més que á lograr se formi un concepte equivocat de nostres *vetliadors* de la seguritat pública.

Ab lo únic qu' estém conformes es en que la major cantitat de gloria per lo descubriment realisat ara ab tanta fortuna per nostra activa y gelosa policía, perteneix als antecessors dels actuals dignes Gobernador civil y Quefe d' ordre públich, que actuavan quan las primeras *hassanyas* dels anarquistas; ja que demunt de *la roca* formidable del Anarquisme, aquells inolvidables funcionaris vären deixar ben *plantada* la seva reputació de lleals, inteligents y activíssims mantenedors del principi d' autoritat y han deixat lo camí expedit als que han vingu' darrera d' ells: ni mes, ni menos. A Deu lo qu' es de Deu...

* *

Diálech de la setmana:

- ¿Tant mateix será 'l *Llarch de Copóns* lo successor de 'n *Solfas*?
- Aixís ho sembla.
- Es que havia sentit dir si seria 'l *Menut del Roig*.
- Aquet será de repuesto.
- Es que del *Menut* al *Llarch*, no sé pas quin triaría per dirigir la *cobia*...
- Donchs, si no ho sabs, déixaho corre.

CAPRITXO

DIUHEN que Deu es bò; qu' amor professa
á tots los d' aquest mon misers mortals;
diuhem qu' es carinyós, Pare amantíssim
ab tots los qu' en Ell tenen fè constant...

BON REMEY

SENYOR metje, senyor metje,
la dona crech que se 'm mor,
està á n' al llit estirada
ab uns gemechs que fa pò.
La pobreta no descansa,
no te sossego y repòs
y 'm temo alguna desgracia,
crech que 'm donarà un trastorn.
Apuri la seva ciencia,
barrini, senyor doctor,
aveyám si al fi li troba
un remey que siga bò.
—¿Qué li fa mal?

—Lo de sempre,
tot li don' pena y tristor;
avuy ha de fer dissapte
y es clar, la pobre no pot.
—Mireu, mestre, hi ha dolencias
de tan mala condició
que no las curan las píldoras,
medicinas ni oracions.
Lo que te la vostra dona
vos ho diré sens temor;
un grandíssim gos de presa
amarrat á n' al carpó.
—No ho cregui, vosté s' enganya,
vosté ha caygut en error;
la pobreta bé se exclama:
¡No trobo descans en lloch!
—Y examinant la paraula
sins diré que te rahó.
Sabeu lo que necessita
per descansar?

—¡Ay jot toch!
Tenir salut sins per vendre
pochs mals de cap.

—No es això.

Necessita 'l pà guanyarse
ab la suhor del seu front.
Com voleu qu' ella descansi
si may se cansa?

—Te rahó.

—Voleu un remey, bon home?
—L' hi estimaria molt
—Pues quan lo sant dia apunti
ab magestuosa claror,
feu llevar á vostra esposa
sens tenir contemplacions.
Tot seguit: escombrá casa,
tenirho tot ben curiós,
repassar tota la roba
y surgir vostres mitjons.

Si acás aixó es vritat ¿per qué ab feresa,
gelós del ver amor que 'm vas portar,
t' ha volgut, aprop d' Ell sense conmóurel
de mon cor, la espantosa soletat?

JOSEPH PUJADAS TRUCH.

Tenim lo gust de participar á las societats re-
creativas y á tota classe de centres de poblacions
ahont tinga de celebrarse festa major, que hem
acabat de confeccionar en nostres tallers, un as-
surit immens de artístichs cromos, desde 'ls mes
senzills y elevats de preu, propis pera
ABONAT, etc., etc.

CARNETS DE TOTAS CLASSES

FESTAS MAJORS

GROUOS NOUS

PREUS INCOMPRENSIBLES
PROGRAMAS, INVITACIONS,
TITOLS de SOCI, de FORASTER y de RAMON ESTANY, 6,
Carrer de Sant Ramón, 6

Quan l' esquella ho anuncia
feula anar cap al vapor
y veureu en sent al vespre
com descansa.

—Si, senyor.

—Si 'l remey qu' us he dat ara
li vingués molt repelós,
ja sabeu qué diu lo ditxo:
«Contra peresa, bastò!...»

J. SANTAMARÍA VINYALS.

Pluja menuda

I

Aná un pagés á Madrit
y aixís que va torná' á casa
'l rector li preguntá:
—¿Qué tal la Cort? ¿Vos agrada?—
y 'l pagés li respongué:
—Hi han allí casas tan altas,
que per mes que hi buscat molt,
en cap part la sò trobada.

II

—¿Quina es la teva xicotá?
—Aquella d' allí, que canta.
—Si te un ull molt mes petit
que l' altre! ¿Y aixó t' agrada?
—Veig que no l' has vista bé.
Ara 'ns mira; té, repara...
¿Veus? Es aquella que té
un ull molt mes gros que l' altre.

III

—Si may la llei del divorci
s' establís com es á Fransa—
deya al marit, la Roseta;
—creu, que de tu 'm divorciava
perque 'm trobassis de menos.—
Y 'l marit, replicá ab calma:
—¿Qui 'm trobaria de menos...
es ton marit, si 't casavas!

LLUIS G. SALVADOR.

= PICA =

La nena que jo estimava
Sempre 'm deya ab dols somris
Qu' ab pà y cebas passaria
Ab mí la vida felis.

Mes un dia vaig pagarli
Un brená á la font del Gat,
Y boy fent la desganada
Va repetí á cada plat.

MIQUELET DE LA ESCALA.

LA TOMASA
LUS SINYORS...

—¡Ja son aquí!... miréusels... *Lu sinyor*, la *sinyora*, *lus sinyorets*, la *cambra*... ¡en sí tota una colla!...

—Demá arriavan *lus sinyors* de *Braselona*. Tot *lu poble* m' envejará.

—¡Reneu y quina iam treginan!
S coneix qu' à pagés 'ls agrada.

—'ls agrada tant, que si dura gayre
aquest desfet, 'm quedaré en *bitze*.

—¡Macatxo! *Lu celler* aixut, l'hort sense cols
ni trunfas, *lu* rebost sense tossino. Tot s' ho
han menjat, y hasta 'm crech que 'l golafre del
sinyor ha tingut que veure ab la meva costella!

L' AMOR... AL VIU

—¿M' estimas?

—T' estimo...

pró... ¡pénsohi Quimet!

—¿M' adoras?

—¡T' adoro!...

pró... ¡dú 'l brassalet!

—Deu meu!... à la *Bana*
s' empòrtan en Quim.

—També à mí m' arrancan
l' amor de 'n Genís.

—Tants quartets que 'm costa.

—Tant que 'm costa à mí!

—Ay, Cilia, 'm cau la baba!

—Rafel, jo 'm torno *loca*.

—(Deu meu que n' ets de bleda!)

—(Gran Deu... ¡que n' es de Llonsa!)

—Estimante tot ho oblidol...

—Tot ho oblidó per tú, Agnés!...

—Donsas, fill meu, no t' oblidis

que 'l meu home ve à las tres!...

À TÀVISME⁽¹⁾

— (per Louis de Gramont) —

ARTICLE DEDICAT ALS MODERNISTÀS

*Los testos se semblan a las ollas.
No es bort qui als seus se sembla.*
(Sabiduría popular)

To vaig tenir relacions amorosas ab la Catarina, una bonica morena, orfa de pare y mare, que vivia ab una seva tia que possechia una fortuna bastant regular.

Estich convensut de que la meva xicota m' hauria fet felis; pero una circumstancia molt especial va detenirme de portarla al peu del altar. La Catarina despedia una extranya furtor que 'm marejava.

Al principi de las nostres relacions, encare que jo sentia aquella mala olor, no hi volia creure. Jo 'm deya: «;No es possible!... Soch juguet d' una ilusio. No es ella qui exhala aquesta pudor incomprendible. Es una farum *sui generis* que 's desarrolla instantaneament en lo meu nas. O, potser, tot això no existeix mes que en la meva imaginació.»

Pero despés de repetidas probaturs, vaig convensem de que aquella mala olor existia. Era precis rendirme á la evidencia. Aquella pudor singular se desprenia dels llabis de coral de ma estimada Catarina.

Lo que mes me confonía del fenómeno, era sa constancia é invariabilitat. Si hagués sigut intermitent, hauria pogut trobarli explicacions plausibles, atribuirlo á circunstancies atmosfèriques, á malas digestions, á negligencias momentàneas, que sé jo? Pero no; era un fenómeno permanent é invencible. Per mes que la Catarina s' arruixés ab diferents essencias, per mes que fongués en sa boca, una darrera de l' altra, varias pastillas de menta, lo que succehia sovint, sempre aquella mala olor, qn' era propia de la meva xicota, arrivava fins al meu nas, deixantme tan sorpres com afectat.

Devegadas, jo 'm preguntava si aquells rars eflus podian despendres de la casa qu' ella habitava ó del seu mobiliari. Pero durant las nostres relacions, tia y neboda mudaren de pis y renovaren los seus mobles y 'l misteri de la respiració de la Catarina, no va sufrir cap modificació.

A forsa de trencarme 'l cap, me preguntava també, si aquell *perfum*, deplorable en una noya tan bonica, podia ser degut á una alimentació especial. ¿Per qué no? Es evident que 'ls fumadors fan furtor de tabaco y que 'ls aficionats á l' ayguardent despedeixen una bravada, que tapa 'ls esperits.

Vaig dedicarme, donchs, á averiguar quins eran los menjars ab que la Catarina s' alimentava.

Inspeccionava cuydadosament lo que menjava á taula é interrogava á la seva cuynera. Lo resultat de las mevas observacions fou que no tenia marcada preferencia per tal ó qual aliment determinat. La Catarina menjava de tot, ó poch menos, pero principalment llegums y fruya, aliments refrescants é *inodoros*. Senzillament: vaig veure qu' era precis abandonar la nova hipotessis, á la qual m' havia aferrat, com un náufrech á un trós de fusta.

Per altra part, havia de creure qu' una noya tan hermosa, dedicaria á la seva persona, tots aquells cuydados que la higiene y la coqueteria exigeixen.

Efectivament; la cambrera de la Catarina, habilment tantejada per mí, va explicarme que la seva senyoreta prenia banys perfumats, tant generals com parcials, y que després de cada ápat se servia dels mes aromatisats elixirs dentífrichs.

Un dia, per fi, vaig trobar la solució á tan cruel enigma. Sigué lo doctor Llaneta qui va proporcionármela.

Trobantnos en la mateixa taula del cafè, lo doctor va dirme:

—L' altre dia 'l vaig veure al Pí. Per cert qu' anava ab una noya guapíssima...

—¡Ah!—vaig fer jo—la Catarina de Barat.

—Catarina Barat, á secas. Pot suprimir lo *de*.

—¿Que la coneix?

—Fa... ¿quants anys té ara?

—Vint anys...

—Donchs, fa vint anys que la coneixo.

—¿Com s' entén?

—Facilment: jo vaig ajudarla á venir al mon.

—¡Caramba!

—Sí—va continuar lo doctor—los seus pares vivian á Vilassar, quan jo hi estava de metje.

—¿A Vilassar de Dalt?

—No, á Vilassar de Mar.

—¡A Vilassar de Mar! ¡Eureka!—vaig exclamá.

Lo doctor Llaneta va mirarme ab estranyesa y va preguntarme:

—¿Qué li agafa!

—Res, res... Continui.

—Los seus pares, com deya, vivian á Vilassar de Mar, y 's dedicavan á la pesca. Quan la Catarina nasqué, lo part fou laboriós y vaig ser cridat pera assistir á la mare de la criatura. Aixís, vaig tenir lo *gust* de coneixe á n' aquella familia de pescadors. Aixó del *gust*, es un dir...

—¿Per qué?

—La casa ahont vivian los pares de la Catarina, estava, á causa del ofici á que aquets se dedicavan, com impregnada d' una furtor de marisch, que arriava á marejarme, y d' allavors no hi pogut sufrir mes lo peix ni cosa que se li semblí. (¡Dimontril—pensava jo—á mi 'm passa lo mateix). Sempre que 'ls feya una visita—y 'ls en feya moltes, perque pagavan bé—sortia d' aquella casa ab una migranya espantosa.

⁽¹⁾ Semblansa ab los avis ó altres ascendents.

—¿Vol dir, que la furtor era tan pronunciada?
—¡No s' en pot formar una idea!... Vaig á donar-nhi una prova: A la Catarina la criavan ab biberón, y recordo com si fos avuy, qu' un dia que vaig volguer tastar la llet que li donavan, pera jutjar de la seva qualitat, va semblarme que menjava musclos.

—¿Es possible?

—¡Tal com l' hi compto!

—Vetaquil—vaig dirme jo—perque quan besas á la Catarina, te sembla que menjas ostras de tres rals dotzena. Se veu que la pobra criatura va impregnarse ja avants de sa naixensa, d' aquesta *farum*

marina, y no s' en podrá desfer may mes. Lo fenómeno que tant t' ha preocupat, es un fenómeno d' atavisme.

Y considerant que la malehida furtor passaría de pares á fills, no vaig casarme ab la Catarina, per evitar que, temps á venir, al tenir en ma falda al numerosos *vástagos* que sens dupte 'l cel nos hauria concedit, me paresqués aguantarhi un barril d' arengadas.

Trad. lliure de

A. GUASCH TOMBAS.

A UNA XATA

¡Ets xata y no sabs per qué?...

No estiguis desconsolada
que jo ab molt gust t' ho diré,
si 'l sapiguerho t' agrada...
Y veurás que fas mal fet
d' estar aixis tan plorosa,
sols per teni 'l nas xatet...
¡sent en cambi tan hermosa!

Un dia Deu, va llevarse
del llit de núvols ahont jeu;
va vestirse y va senyarse
(puig que 's senya també Deu)
y després que va esmorzar
l' acostumat café ab llet,
á la terra va baixar
per divertirse un xiquet.
Aqui, vegé ab alegria
cóm l' amor per tot regnava
y com ab dolsa follía
la Humanitat s' estimava
Homes y donas s' unian
ab llassos d' amor sens fi
y dins sos cors encenían
guspiras d' un soch diví...
Deu digué:

—Piáume en vritat

qu' aixís practiquéu l' amor,
y puig qu' aixó m' ha agradat
d' avuy guardareu recorti...
¡Jo us daré de la hermosura,
lo mes estremat model...
la mes preciosa criatura
que may ha existit al cel!—
Y pujant tot desseguit
dalt la gloria, ab má divína,
inspirat, trassá son dit
ta bellesa peregrina...
Y dante la suau blancura
del marbre, en la pell flonjosa,
y esbeltés en la cintura
y en las galtas, tó de rosa,
y dents blancas com la neu
y ulls de soch... restá inseguí
devant ta bellesa Deu...
¡No n' hi havia cap com tú!

Sols en ton rostre faltava
un nas digne, qu' ajudés
al bell conjunt que formava
en ton cos tot lo demés...
Dels àngels, Deu, va buscar
lo mes ben fet per model,
¡pera en ton rostre posar
lo nas mes bonich del cell!

Mes col-locantlo 's trobaren
tos ulls de soch ab 'ls d' ell,
y 'ls ulls de Deu, s' enlluernaren
y d' aquí ve ton tropell,
puig volgué ferte tan bella
y ab tú tant s' hi va mirar...
¡qu' ell mateix, per mala estrella,
al véuret foll va quedar!
Mes desseguit recobrant
sa magestat imponent,
y 'l cel tot alborotant,
ab veu robusta y potent,
cridá:

—¿Tu, indigna criatura
volías donarme guerra?...
¡Per càstich desd' eixa altura
llenséula demunt la terra!
¡No vull véurela devant!
Llenséula d' aquí al instant.
Y... si s' esguerra... ¡milló!
D' eixa ordre tan cruel y rara
tota la desgracia 'n vé...
perque... vas caure de cara
y 't vas fe 'l nas tot malbé!

M. RIUSC.

¡¡POBRE HOME!!

SONET

TRES taulas, un pupitre, una cartilla,
dos compassos, un banch, un llapicero,
una capsà de plumas, un puntero,
dugas mans de paper, una sombrilla,
dos tinters, quatre trossos de cerilla,
una capsà de guixos, un tablero,
un cartell, quatre narros, un plumero,
sis mangos, tres cadiras de rejilla,
una pissarra nova, un manuscrit
y dos draps quin servey era esborrar.

Aqueixos trastos qu' ara 'ls he descrit,
tot esperant lo dia de cobrar
un mestre de minyóns se 'ls ha crospit
desesperat y tip de dejunar.

JOSEPH BAGUÑÀ

Al meu mussol

SONET

¡Qué hem de fer? Ja fa un mes y tretze días
que no 't mous de la vora del ull meu,
y, ab franquesa; 'm fas nosa y me sab greu
que no 't moguis, no sé de qué 't relias.

¡Oh mussol, qu' ets mussol! Tú sempre nías
en un punt que, per pega, massa 's veu,
com si fos molt galdós l' aspecte teu...
¡Vaya un gust! ¡Aixó sí que son manias!

A mi ray... re 'm faria que mussol,
la patenia paguressis anant sol
com á càstich, per ser tan fastigós.

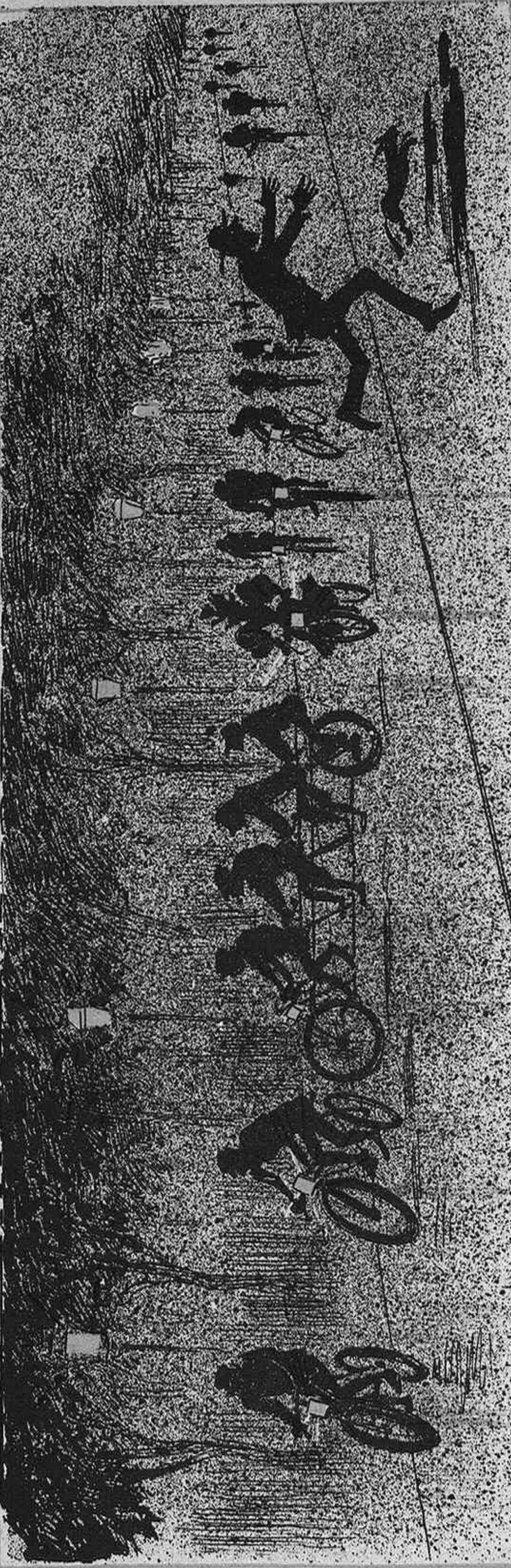
Lo que 'm raca es aixó: que anant ab tú
ningú diu que vas sol, oh no... ¡ningú!
Tothom diu que 'l mussol no es un: ¡som dos!

SR. MARTÍ.

LA TOMASA

XANRAYNA BILLINGUE

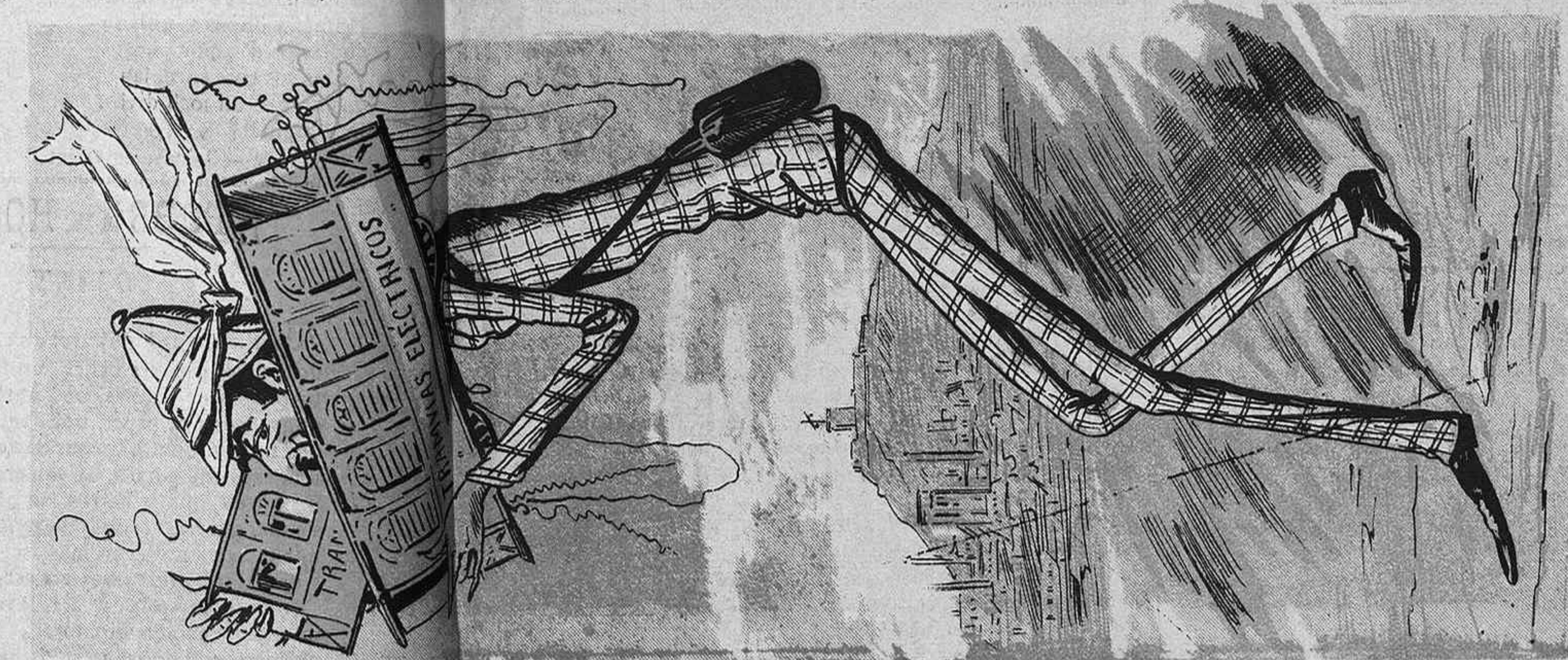
Per J. Llopart

Recomanem als forasters que 's guardin de sortir de nit, per no veure 's obligats à traspassar per las vías del Ensanche en horas de carrejas. Pensin que son unas cucas de llum que tenen mala mossegada.

Senyors del Ajuntament: Tant es que risquin com que rasquin. L'ingle no tardarà molt en omplirnos la ciutat de fils-ferros y carrilets elèctrics. Vostés ja poden protestar: a Madrid tot se guanya si an te solits arguments!

TELEGRAMA DI GENOVA
Delegado della TOMASA arrivato senza novità. Come in Italia non circola moneta spagnola, egli fu tutto il viaggio scambiando pessette è non per lire se non per l'acqua. Molti macaroni! Acogliimento entusiastico. Ramonetti.

Ramonetti.

MÈTROS

Trobantse ausent d' aquesta ciutat lo redactor encarregat d' aquesta secció, y sent, per altra part, ben escassas las novetats teatrals ocorregudas durant la última vuytada, havém cregut convenient suprimir en lo present número la citada secció del periódich, fent constar, no obstant, que 'l benefici de l' aplaudida mezzo-soprano Srta. D.ª Fidela Gardeta, efectuat en lo Jardí Espanyol, la nit del dilluns últim, á quin benefici fórem galantment invitats, va resultar brillantíssim, servint de nova demostració de que la beneficiada es una artista de cap d' ala, á la que li esperan encare mes grans triunfos.

Proposicions

Posar un burot,	en lo carrer del Bot.
» un altar,	» » de la Mare de Deu.
» una palanca,	» » del Rech.
» un estable,	» » dels Ases.
» una mona,	» » del Mico.
» un ventall,	» » de las Moscas.
» un municipal,	» » de Perot lo Lladre
» una Lluna,	» » de Valencia.
» un oculista,	» » dels Cegos de la Boquería.

B. LONGUERAM.

HUMORADAS

I

Dich sempre de la dona
que 'm pesa tant si es lletja com bufona,
y al moment de trobarne una de maca
de que no siga meva 'l cor me raca.

II

Lo que mes me contrista
es que á un cego li fassi mal la vista.

III

L' estimul de las donas
es que sentne dolentes semblin bonas.

IV

Passo 'l temps llegint obras y mes obras,
y que sè menos, vaig veient de sobras.

V

¡Qué cosas te diría
si sapigués de cert que serás mía!

VI

Si 'ns trobém pe 'l carrer no vols mirarme,
y arrives, quan som sols, fins á pesarme.

VII

Per ser un poch ditxós,
primer s' ha de patir un cop ó dos.

VALENTÍ CARNÉ.

¡Ditxosos vosaltres!

ALS PAPÀS RIUSECH Y BARBANY

EN Barbany se vá casá
fará un parell d' anys ó tres,
y un nin com un filet d' or
doná sa esposa al seu temps.
L' Escriu se casá mes tart
y á pesar de ser molt sech
de una nena com un àngel
li feu sa esposa 'i present.
Jo també vaig enllassarme
pero, noys, [no n' hi ha de fets!
Mentre vosaltres sou pares
de preciosíssims baylets
me quedo per vestí ninas
envejantvos /com hi ha n' elli
Veig pues clá, que 'l ser poeta
y ser pare, es lo mateix,
puig vosaltres feu mil versos
en menos de un santiament
y ab la mateixa llestesa
que 'ls versos, feu los xiquets.
¿Jo? per fer un redoll
necessito casi un mes,
per fer, donchs, un bordegàs
casi, un sige tardaré.

JOSEPH Mª BENNIS.

Nostre estimat Director, D. Ramón Estany, qui com manifestarem en nostre número anterior, marxá á Génova, junt ab varis representants de la prompsa espanyola, invitada al acte de la botadura del creuer Cristòbal Colòn, nos comunica en carta del 11 d' aquet mes, que desde 'l dia 9, á las 10 de la nit, en que arrivaren á la esmentada ciutat los periodistas espanyols, han rebut continuadas mostras de carinyo y simpatia dels habitants de la Superba.

Banquets, recepcions, funcions teatrals, excursions, etc. etc., etc. De tot hi ha hagut y en tots los actes s' ha notat la explendidés dels genovesos y una germanó encantadora, que demostrava hasta la evidència qu' únicament los pobles que tenen lo mateix origen, senten iguals aspiracions y poden, per lo tant, entendres perfectament y confondres en fraternal abraçada.

LA TOMASA
EGOS DE FORA

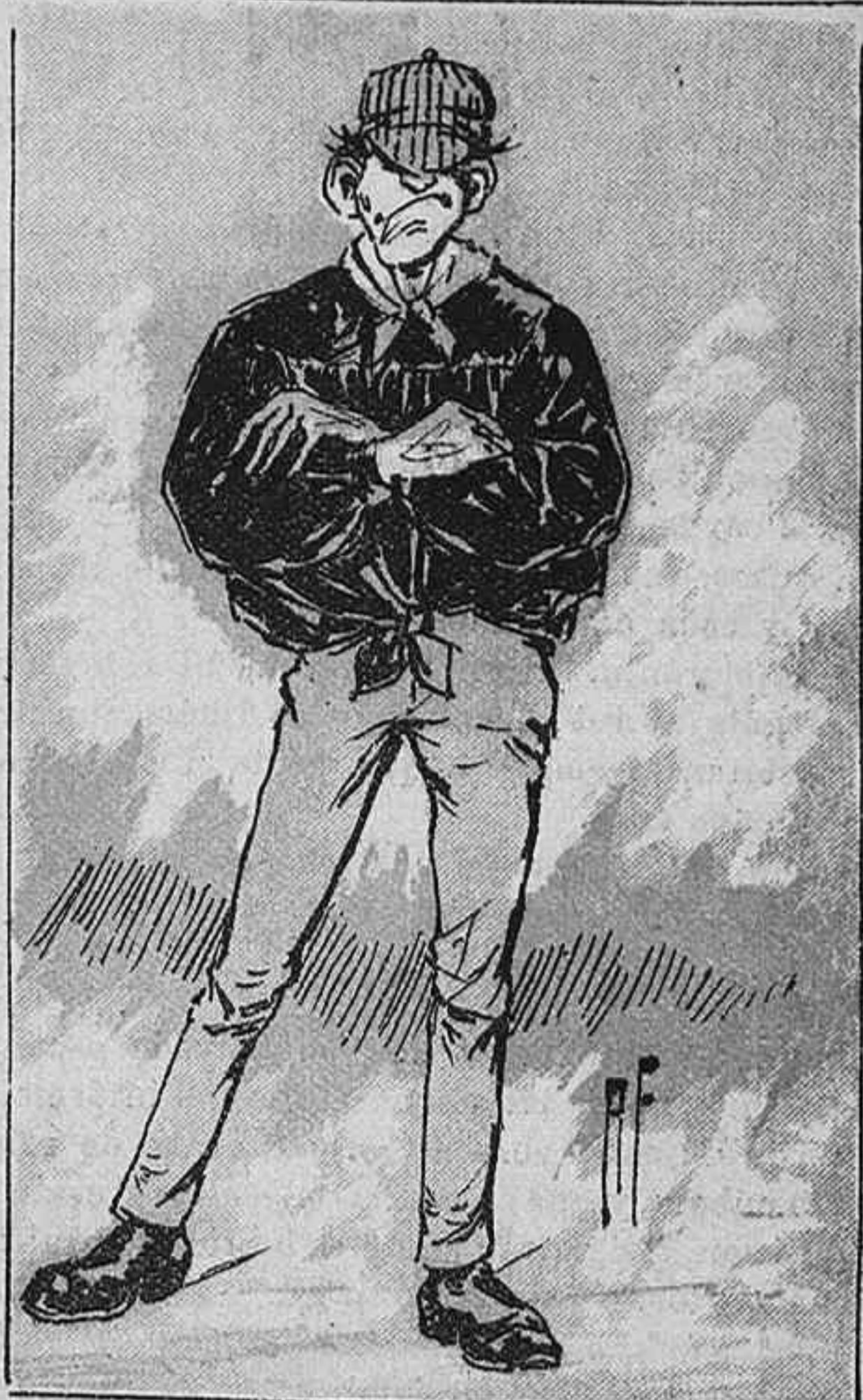
Al gomós Pantufla, la metje li ha prescrit un passeig diari, á peu y á caball, alternant. Quan va á peu, la mestressa del ruch se n'aprofita... Y ell fa de pagano y mártir.

—Una pobre víctima qu' ab lo cor deplora, la fingida inocencia de las noyas de fora.

Aquestas incautas cursis de viure solas cansadas, van surtí un quant temps á fora... Y tornan acompañadas...

Lo qu' es aixó dels banys, está perdut... (No 's fa res! (Reflexions del Lloro... Mut).

Una acullida tan coral, ha sigut causa de que 'ls nostres periodistas, lluny de disgustarse per l' aplassament del acte que motivá son viatje, s' en hagin felicitat, puig dit aplassament 'ls proporciona ocasió d' estrenye mes y mes sa amistat ab sos companys de Génova, y ab los de Roma y Florencia, qu' anaren expresament á aquella ciutat pera invitar á nostres delegats á fi de que visitessin las dues poblacions últimamente citadas.

¡Dol tant deixar una bona companyia!

Pera lo número proxim, nos promet lo nostre Director crónica detallada del viatje y acte de la botadura del creuher construit per la casa Ansaldo.

Trasmetém la noticia als nostres llegidors.

La canalisió dels carrers de Barcelona ab motiu de instalarse en nostra ciutat la iluminació elèctrica, constitueix un gran abús per la forma ab que 's porta á cap.

S' obran zanjas y mes zanjas; s' omplan 'ls carrers de obstacles y s' abusa ab tal *sans façon* dels drets dels vianants, que qualsevol creuria que las vias públicas son propietat de las companyias elèctricas.

Fins ara, no hi ha hagut cap desgracia; pero tot es qüestió de temps y paciencia...

¿Que no 's podría fer lo mateix travall ab mes seguritat pe 'l públich?...

Creyém qu' aquet es acreedor á que 'l tractin ab mes consideració.

S' ha concedit la gran creu de Isabel la Catòlica al general Sam, president de la república d' Haiti.

¡Y després dirán del *tío Sam*! ¡Si ells mateixos 'l condenaran!

Lo senyor Salmerón vol organizar un meeting per combatre al partit carlista.

¡Quin génit! D' aixó 'n dich homes arruixats...

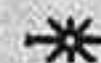
Unicament que no dinhen ahont lo celebrarà. Segurament deurá ser á Portugal, ja que tals pretensions resultan una verdadera *portuguesada*!

¡Ah cegos, més que cegos, que creyéu que l' esfors de un home sol, per mes Salmerón que 's digui, basta per ensorzar al carlisme!

¡Ah ilusos, que no veyéu que 'l carlisme travalla á la sombra y cada dia es mes potent!

¡En Salmerón!... Ni en Salmerón, ni tots 'ls republicans plegats (ab tot lo sentiment ho dihem) son prous per contrarrestar la empenta que porta 'l carlisme d' un quant temps ensá.

¡Deu no vulgui que 'ls nostres presentiments 's compleixin!

Llegim que l' advocat de l' embajada espanyola als Estats-Units ha escrit un notabilissim informe, demostrant que 'ls espanyols estém carregats de rahó en la qüestió cubana y que en cambi 'ls yankees s' están portant com qui son, ó siga com aquellas bestioletas qu' accompanyaven al gloriós Sant Antoni.

Aquests *informes* estan molt bé...! *Conformes!* Pró com que 'ls yankees no tenen la delicadesa de guardar las *formas* tan sisquera, crech que la millor *forma* d' arreglar aixó no son *informes*... *Conformes?*

Pera 'l dia 24 d' aquet mes, festivitat de la Mercé, anuncia la important societat «Círculo Mercantil Familiar» la inauguració de la temporada cómica, ab la representació del aplaudit drama del inmortal Soler *Lo Contramestre* y un lluhit ball de societat.

¡Será cosa d' anarhi!

Nostre amich D. Ricardo Estapé, acreditat magatzemista de pesca salada, ha trasladat son despaig y magatzém, al carrer de Bonayre, número, 5, devant dels carrers de la Pescaderia y Rech.

Li desitjém que vagi prosperant en lo negoci y que 's retiri per rich d' aquí á pochs anys.

Se troba en aquesta ciutat, de retorn d' Amèrica, ahont ha fet una brillant excursió, lo conegit actor de caràcter D. Miquel Pigrau.

¡Ben vingut siga!

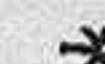

Sembla que 'l general Blanco á Filipinas, no s' entén de *chiquitas*. Ha pogut arreplegar á algú dels cap-pares de la insurrecció y ¡patim! quatre balas al cap. ¡Y cuidado qu' algún dels fulanos fusellats, no eran pas *pijolis*. Diu qu' entre quatre d' ells reunian una fortuna de mes de 10 millóns de pessetas. Ja veuhen que 'l *pastel* podia arreglarse molt bé ja que no faltava... *pasta*!

Aquesta formalitat y saludable rigor de 'n Blanco es molt d' alabar. Ha demostrat que no serveix per *pasteler*.

¡Quants generals d' aquest ofici, al saber la noticia, haurán petat de dents de no trobarse á Filipinas!

¡Quin *pastel* mes gran y productiu s' han deixat perdre!

Diu 'l *Brusi* referintse á las últimas eleccions (?) de diputats provincials, que 'ls elegits, mes aviat poden calificarse de sants que de héroes, perque alló (las eleccions) no vá ser una victoria, vá ser un *miracle*.

Ja ho veuhen... fins lo *Diari de Barcelona*, no 's pot empassar lo miraculos *pastel* enfornat pe 'l Pantorrillas.

¡Qui se l' empassará, donchs?

Ningú, excepte 'ls elegits.

¡Y per qué aquestos?

¡Perque son gent de molta barra!

¡Bon profit, donchs!

A Russia, lo pais autocràtic per excelencia, uns oficials de caballeria van insultar y maltractar á un paisà. Lo coronel del regiment volgué tirarhi terra á sobre. Pero arrivat l' assumptio á coneixement de las autoritats superiors, lo coronel fou expulsat del exèrcit, un oficial lo mateix y onze oficials mes degradats y condemnats á servir de soldats rasos.

Aixó com dich ha passat en l' imperi rús, lo pais mes cessarista del mon.

En cambi á Espanya, la terra democràtica per excelencia (segons l' *ilustre tribuno*) quan 'ls oficialets s' enfadan ab la prempsa, se n' entran per las imprempatas, ho engejan tot á rodar y fan un cap nou als periodistas.

Y ara... vagin comparant forma de govern y diguin quina prefereixen.

Nostres estimats amichs los senyors Vallés y Ribot, Closas, Laporta y 'ls demés republicans detinguts preventivament, foren posats en llibertat la setmana passada, sense dirlos ase ni béstia.

A hora d' ara, ells, vostés y tothom (governador civil y Mónstruò inclusius) ignoran lo motiu d' haver passat vintitres días al *xiquero*.

Y que no ho preguntin á ningú, perque ningú ho sab .. excepte jo.

Jo si que ho sé... Han estat presos perque tots som una colla de... *dallonsas*.

¡M sembla que m' explico!

A la fi s' ha fet la llum en l' horrorós atentat del carrer dels Cambis. Crech inútil donar pormenors que ja tothom coneix, respecte als autors y als còmplices. No mes faré notar qu' aquella misteriosa intervenció del número 7, continua president en tot lo que 's refereix al anarquisme. ¡En dia 7 tingué lloch la revelació pública dels culpables!

Tornant á n' aquests, son una bona colla y casi 's pot assegurar que la repressió d' aquell atentat execrable, causará moltes mes víctimas que l' atentat mateix.

Sensible, molt sensible 'ns es l' haver de desitjar la mort á ningú, pero devant del recort d' aquellas infelizes donas y criaturas indefensas, alevosament assassinadas, no se m' acut altra reflexió qu' aquella tan sabuda de:

«¡Quién á hierro mata, á hierro muere!»

Surt un sabi *yankee*, y en l' *American Scientific* publica una estadística, gracias á la qual, resulta qu' Espanya es una de las nacions mes instruidas del Univers.

Nada menos que segons lo sabi, aquí tenim per cada 100 habitants, 93 que saben llegir y escriure y no mes 7 que no han salutat tan sols las escubertas del *Narro*.

En canbi (continua 'l sabi) Fransa no mes té que un 94 per cent de gent instruida, y Suissa ab tot y passar per una de las nacions mes adelantadas, un 92 per cent ó siga menos qu' Espanya.

Que 'm perdoni aquet sabi toca-campanas, pero 'm penso que no ha près bé las midas. ¡Espanya mes instruida que Suissa! ¡Ni en broma pot passar tal disbarat!

Es mes; aquet tant per cent tan pujat, ha de ser per forsa imaginari!

Y no 'm fundo en altra cosa que en la següent reflexió: La meytat ó las tres quartas parts d' Espanya son *flamenques* hasta 'l moll dels ossos. ¿No es vritat?

Donchs si troban deu *flamencos* que sàpigian posar lo seu nom, me deixo tallarla *coleta*... de debò. No com 'l *Barbián*.

Dissapte passat varem fer una visita en l' Hospital de Santa Creu al desgraciat jove mestre de casas, Climent Pausas, que sigué un dels quatre operaris que caygueren dias passats de l' alsada del quart pis d' una casa en construcció del carrer de Gravina, quedant mort un d' ells.

Aquest altre mártir del travall, que té una cuixa y las dugas camas trencadas á conseqüencia de la cayguda, està postrat en un llit de la sala de Sant Gabriel, ben assistit com es fama en aquella santa casa, en vias de curació; confiant 'ls metjes que quedará ben curat.

De debò desitjém lo prompte y complert restabliment del jove Pausas, pera alegria de sa honrada familia y dels seus amichs, entre 'ls quals també 'ns hi comptém ab molt gust.

Altra vegada s' ha repetit lo joch de la «partida» y com las altres voltas, ha sigut en terra de Chés.

Y com altres voltas també, no s' ha sapigut los sublevats (no riguin!) qué volian, ni qué demanavan, y finalment, se 'ls ha tragat la terra... com altres vegadas.

Nada, 's veu qu' aixó de las «partidetas» s' ha posat de moda.

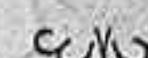
Diuhen que 'ls republicans ne tenen la culpa y francaument, aixó es ferlos una mala... «partida».

¿Per qué?... No ho sé. No mes sé que al mon també existeix un Pretendent que té un partit de organització molt mes forta de lo que algúns se pensan y sé també que 'ls passejos militars van molt bé per agafar... gana.

Y sé, per fi, que moltes vegadas ab l' excusa de 'n Pau... en Pere s' escalfa!

Y vagin treyent conseqüencies.

CORRESPONDENCIA

(Tancada 'l dia 13 d' aquet mes)

1. Aguileta: Està bé. Anirà en un número pròxim en que pensém dedicar part del periódich á honrar la memòria d' aquell bon amich.—2. Fermín Alcober: Massa senzill.—3. Amich dels Aucells: Publicaré l' *aucell*.—4. Joan Armengol: No serveix.—5. J. M. Bernis: Anirá.—6. E. Bosch y Viola: La poesía no acaba de agradarme. Lo altre queda admés.—7. L. Busquets: Publicaré lo geroglífich tercer.—8. Un calavera retirat: No vá.—9. F. Carreras P.: Molt bé.—10. Angel Catalá: Id.—11. Un catòlic: Publicaré un geroglífich.—12. Pepet de Catalunya: Es dolent.—13. Dos comerciants: Anirà la tarjeta.—14. La Dolores de Falset: No puch servirla.—15. Encarnació (a) La Civileta: A vosté tampoch.—16. Miquelet de la Escala: Està mal versificat. Correjéixil, que la idea es bona.—17. Un estudiant retirat: Insertaré l' *logogrifo*.—18. Un enamorat de una Carmeta: No 'm convé.—19. J. Erbac: Tampoch.—20. D. Ferrer: Aprofitare l' últim epígrama.—21. Joseph Ferré y Roig: Los impossibles y 'l segón esclat.—22. Baldiri Fius: No es publicable.—23. Joan Farell: No m' agrada prou.—24. J. Gendre: Bé com sempre.—25. Rafael Homedes: Anira lo primer geroglífich.—26. Santiago Juncadella: Lo primer epígrama.—27. R. Ladeloba: La baldufa.—28. Jaume Martí: No puch aprofitarho.—29. Joan Martorell: Insertaré l' problema.—30. Agustí Montaner: Id.—31. Lluís S. Pernil: Anirá.—32. Joseph Gorina: La tarjeta.—33. Ramell d' Ortigas: Id.—34. Joseph Oliveras: Molt bé.—35. E. Pi Fani: Llegeixi lo que dich al seu estimat company Aguileta.—36. J. M. Pinós: Acceptada.—37. Lluiset de la Piga: Arregli 'l segón epígrama, y l' hi publicaré.—38. Ricart Pujol: Es fluix.—39. Pepet Panxeta: Admés lo primer geroglífich.—40. S. Roig X: Lo Rombo.—41. Joan Rocavert: Lo primer trenca-closcas.—42. Emili Reimbau: Tot, menos la última.—43. Pere Salom: Lo primer geroglífich y la tarjeta.—44. Lluís G. Salvador: Gracias.—45. J. Samoc y J. Sevio: Admés la baldufa.—46. Ramón Soca: 178'3 dividit per 5 es igual a 893? Comptího bé.—47. Pere Vila: Publicaré la endevinallia. Ha enviat altres trenca-caps aprofitables, que no admeto, perque ja vaig manifestar, que no mes n' acceptaria un de cada remesa setmanal.—48. R. V. A.: No puch servirlo.—49. Loxicot de la Emilia: ¡Al cove!

Telegrama important

Al moment d' anar á entrar en màquina lo present número, rebém lo següent de nostre Director:

Génova 16, á las 12'30 tarde.—Verificada botadura «Cristóbal Colón» ab èxit felís é inmorable.—Va á comensar banquet 800 cuberts.

ESTANY.

DE VUELTA...

Don Pau, 'l gos, la senyora,
la noya gran y 'l petit,
tornan aburrits de fora ..
¡després de gastá un sentit!

SECCIÓN DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA-CARTA

Al inseparable amich y company

— AGUILETA —

Amich de l' ànima: Tornant altre cop sobre 'l palenque, assumptu del qual ja n' estás enterat, sento dirte, noy, que octava-primera-girada m' hu-dugas-octava molt la cara feroche de la futura sogra; tant es aixis que aixó m' hu-dugas-tercera-quarta-quinta-sexta en absolut d' anar en dugas del tres de la seva encantadora Selena-sexta.

Tants quants cops faig l' os per enfront de la casa ahont 's guareix l' ídol dels meus pensaments, la malvada vella, plena de setena-girada-octava 's segona-octava-octava cantar ab sa esquerdada veu, que 'm fa crispà 'ls nervis, aquella preciosa octava-setena-octava... llàstima que semblant joya lírica 's veji mastegada per una boca tan infernal y de tan mal gust; y, llàstima també, que semblant fiera no fassi la fi de las cigalas tot cantant!... Octava-primera-girada no 'm segona-girada - sexta - setena - octava gens ni

mica; ho juro; avuy fos y demá festa; puig allavors quedant soleta en lo mon la meva dulcinea ningú 'm total la marxa dels meus amors y 's veurián coronats mos ideals y complas-cudas mas aspiracions ab una ventura sens límits qu' es lo meu únic anhel.

Segona-octava-setena-octava 'ls peus al ayqua y no 'm mulla setena-octava-y octava-segona-sexta-setena-octava l' ànima de la vella contra la qua de de Lucifer qu' ella primera-girada-quinta-sexta en alguna associació de pares ó mares de la Llúfa perque molts dias dugas-girada-octava y, octava-segona-sexta de febo 's dugas-octava son vel de beata farinera y ab aquell segon-sexta-girada que té de malvada, que primera-dugas-octava-setena-octava al insurgent mes incendiari de la manigua, se 'n va per aquets carrers de Deu ab l' intent de redimir ànimes extraviadas (ó per acabarlas de fer perdre... qui sab mare de Deu!)

Tinch la complerta seguritat que, per ferme la santissima, primera-girada-quinta-sexta-setena-octava, junt ab la seva filla, en qualsevol quadrilla de lladres ó de malfactors antes que tenir per gendre un admirador y de-

vot del temple de Sexta-quinta-octava: no 'ls pot veure ni en pintura!

En lo cas de que hagis llegit aquesta xarada-lata, dich, xarada-carta de una sola tirada, sense que t' hagi vingut son, te felicita coralment y t' abrassa ab efusió ton inseparable amich y company

E. PI FANJ.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO 419

Xarada.—Es—cor—co—llar.
Tarjeta.—Arenys, Roda, Bret n, Mona, Cel, Tia.

Rombo.—

P

P a l

P a l l a

P a l m i r a

L l i m a

A r a

A

Geroglific comprimit.—Comerciants.

Anagrama.—Motz—Timó.

Geroglific.—Per anuncis los diaris.

Lit. Barcelonesa de RAMÓN ESTANY

—6, Sant Ramón, 6 = BARCELONA—